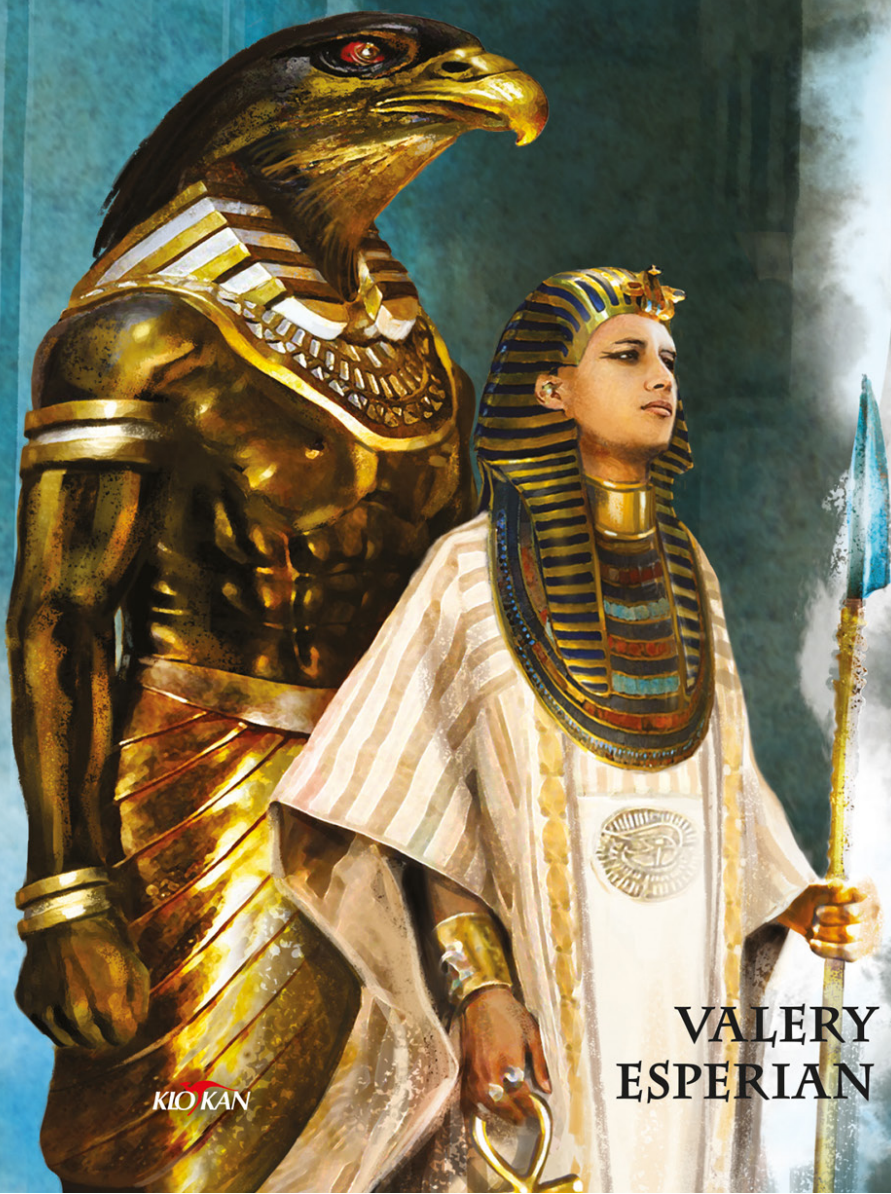

TUTANCHAMON

Dokázal velké věci...
zemřel příliš mladý

KIO KAN

VALERY
ESPERIAN

edice
KLOKAN

Copyright © 2018 Valery Esperian
This edition published in agreement
with Piergiorgio Nicolazzini Literary Agency (PNLA)
Translation © Alice Macková, 2021
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z italského originálu TUTANKHAMON IL FANCIULLO
vydaného v roce 2018 nakladatelstvím
Fanucci Editore, via Giovanni Antonelli, 44 – 00197 Roma
přeložila Alice Macková
Redakční úprava Anetta Nová
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2021
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7633-659-9

*Sangheinovi a všem,
kteří mi vždýcky říkali, ať vydržím.*

*Francesce, Matteovi, Gabrielovi, Ramon,
Cinzie, Chiaře, Fabiovi
a všem našim vzpomínkám.*

Hlavní postavy

Tutanchamon	dvanáctý faraon XVIII. egyptské dynastie
Anchesenamom	Tutanchamonova manželka a královna (nevlastní Tutanchamonova sestra)
Aj	vezír, Tutanchamonův rádce
Haremheb	generál, velitel egyptské armády
Chetmat	velitel stráží a Ratokerův bratr
Ratoker	kněz, Tutanchamonův přítel z dětství a Chetmatův bratr
Seluseš	konkubína, Tutanchamonova oblíbenkyně
Ajša a Ichlas	Anchesenamominy sestřenice
Dijehut	Núbijec, člen policejního oddílu Medžajů v Thébách
Huj	místokrál Núbie (egyptské državy)
Nesyamun	Amonův velekněz

Úvod

Po románech věnovaných Cheopsovi a Achnatonovi pokračujeme ve velké výpravě do starověkého Egypta. Stále se nacházíme v období XVIII. dynastie, nedlouho po událostech, o nichž jsme vyprávěli v druhém díle ságy, a dozvíme se více o jedinečné historické osobnosti. Prožijeme příběh Tutanchamona, faraona se znetvořenou nohou, který musel bojovat s překážkami, o nichž věřil, že jsou prokletím, jež na něj seslali bohové, aby zaplatil za provinění svého otce.

Ten, jehož známe jako „mladého faraona“, usedl na trůn mladičkový ve velmi napjaté atmosféře. Předchozí panovník Amenhotep IV. (Achnaton) totiž v rozporu s kněžími nastolil monoteistický kult boha Atona a přesunul hlavní město říše do Achetatonu, sídla vystavěného od základu na poušti.

Když se Tutanchamon sotva ve dvanácti letech stal faraonem, musel se zřící Atonova učení, znovu obnovit uctívání boha Amona a navrátit sídelní město do Théb. Jen tak ho kněží přijali jako panovníka. Návrat k tradičnímu božstvu zklidnil Egypt, jenž vyšel vstříc nové epoše obrovského rozmachu a rozkvětu. Tutanchamon se oženil s nevlastní sestrou Anchesenamón a žili ve šťastném manželství, ale potomků se nedočkali. Mladý faraon měl již od dětství znetvořenou nohu a zemřel v pouhých sedmnácti nebo osmnácti letech. Do historie vešel díky oslnivému bohatství své jedinečné hrobky.

To je příběh Tutanchamona a mimořádně okouzlujícího světa, o němž v průběhu dějin snily miliony lidí.

Franco Forte

Předmluva

*Achetaton, 1369 př.n.l.
Osmnáctá dynastie*

Vezíra Aje vytrhl ze spánku křik. Rozhlédl se a snažil se pochopit, zda ten zvuk přišel z říše snů, nebo ho opravdu slyšel. Uvědomil si, že z chodby královského paláce k němu doléhá změt kroků a hlasů. Vstal, oblékl si lněnou suknicí, krátkou tuniku a nazul si sandály. Pak zamířil ke dveřím a vyšel na chodbu. Málem ho porazily služebné spěchající do komnaty, kde ležela královská manželka; jiné se zase vracely zpět. Jednu z dívek chytil za paži a zastavil ji.

„Co se děje?“ zeptal se.

„S Kijin je zle!“

Dívka rychle zmizela v chodbě. Aj si upravil vlasy, pokýval hlavou, jako by přikyvoval svým myšlenkám, a vykročil.

Možná se porod mladé faraonovy manželky komplikuje a Achnatonův mužský dědic se vůbec nenarodí. Ale také se může jednat jenom o planý poplach, o náhlou nevolnost. Aj se zachmuřil, v hlavě se mu střídala naděje s obavami. Rozhodně Kijin čas přišel mnohem dřív, než očekávala porodní bába Pesešet – podle ní do porodu zbývalo nejméně třicet dní. Spletla se, přestože její věhlas pronikl do všech koutů království.

Vydal se ráznou chůzí za davem, přitom se vyhýbal pobíhajícím služebným. Došel ke komnatě královské manželky a vstoupil. V místnosti vládl zmatek. Kija ležela nahá na lůžku, tělo prohýbala v rytmu křečovitých stahů a nedokázala

ovládnout bolestné sténání. Dvě služebné ji držely za paže a další dvě za nohy, aby se nehýbala. Sněhobílá lněná prostěradla zrudla krví smísenou s plodovou vodou. Faraon Achnaton seděl v rohu místnosti, jako by nechtěl porodním bábám překážet v práci.

„Běžte pro porodní stolicí!“ nařídila Pesešet. Její pohled se setkal s Ajovým. Chvilí na sebe upřeně zírali, dokud neuhnula zrakem a nevěnovala se dalšímu Kijinu stenu.

„Musíte ji odvést do *mammisi*,“ rozkázal rozčileně Achnaton. „Jen v chrámu zrození bude moci využít Atonovy přízně.“

Služebné přikývly a na Pesešetin pokyn začaly Kiju zvedat, jenomže rodička zasténala, aby toho nechaly.

„Dýchej,“ zašeptala jí Pesešet do ucha. Jedna ze služebných namočila kus látky do mísy s vodou a utírala Kije čelo.

Aj odtrhl zrak od trpící tváře královské manželky a zkoumavě pohlédl na Achnatona. Vypadalo to, že faraona mučivé čekání vyčerpal. Stále těkal očima k výhonkům rašicím ze dvou látkových váčků, jež Kija každý den smáčela svou močí, aby vyšlo najevo, jestli se narodí tolik očekávaný chlapec, nebo další děvče po šesti dcerách, které porodila velká královská manželka Nefertiti. Aj si vzpomněl, jak mu před několika měsíci jedna tlustá bezzubá kněžka oznámila, že výhonky vyrašily ve stejný okamžik, což u porodních bab vyvolalo obavy. Chlapec se narodí, pokud jako první vyklíčí ječmen, naopak pokud nejdříve vyrazí pšenice, přijde na svět děvče. Ale takhle... Takhle to nebylo možné s jistotou určit, což Achnatona uvrhlo do malomyslnosti a obav, jež zhoršily nemoc, která ho už tak sužovala.

Ze vzpomínek najednou Aje vytrhl srdcervoucí výkřik. V hluku způsobeném Kijiným sténáním zaslechl, jak někdo šeptá modlitbu k bohyni Hathor. Vezír se rychle otočil a pohledem zpražil služebnou, která se modlila. Dobře ji znal, protože měl to potěšení se s ní několikrát oddat rozkoši. Odstrčil ji od Achnatona.

„Mlč, huso,“ přikázal.

Dívka sklonila hlavu, ale stále šeptem drmolila prosby, jako by kňouralo vystrašené štěně.

Aj se s obavami podíval k porodním bábám, lopotícím se u královské manželky. Zdálo se, že nezaslechly modlitbu, jež byla od zavedení kultu jediného boha Atona zakázaná. Stály po stranách Kijina lůžka, kde byly umístěny čtyři porodní cihly, a vykonávaly rituál, který se ani faraon nesnažil vymýtit.

„Utřete pot!“ přikázala Pesešet. Služebné poslechly a běžely pro další navlhčené kusy látek.

„Tlač,“ šeptla Kije porodní bába nalevo od Pesešet.

„Do toho,“ povzbudila ji bába napravo a chytila ji za ruku.

Faraonova manželka těžce dýchala a křičela, zmítala se na lůžku, ale nedokázala trýznivé stahy zvládnout. Ajovi se zdálo, že vidí, jak prudká a krutá bolest stéká po Kijině bledé pokožce. Jedna služebná jí znovu otřela pot z čela, druhá jí několika kapkami vody osvěžila rty.

Aj si ve skrytu duše přál, aby královská manželka trpěla jenom kvůli tomu, že přivádí na svět dítě, které už nežije. Jen tak by si nemusel dělat starosti o to, zda se narodí chlapec nebo děvče.

Přistoupil k Achnatonovi, položil mu ruku na rameno a tvářil se jako věrný rádce. Faraon na něj rychle pohlédl, pak opět začal vzývat Atona.

Náhle všichni zaslechli šustění a otočili se. Do komnaty vstoupila Nefertiti. Když se zastavila u lůžka, zavládlo kolem hrobové ticho, i Kija přestala na okamžik sténat.

Nefertitina krása a půvab zastínily útrapy, jež sužovaly Kiju. Velká královská manželka přistoupila k mladé rodičce a pohládila ji po tváři. Pak se beze slov postavila vedle Achnatona, aniž by mu věnovala jediný pohled.

Aj se na ni zadíval a snažil se skrýt svůj neklid. Přišla navštívit Severní palác právě dnes, kdy má druhá Achnato-

nova manželka porodit. Jak se to dozvěděla? Ani Pesešet neurčila přesný den porodu.

Ajovi byla přítomnost egyptské královny nepříjemná. Zavrtěl hlavou a kývl na služebnou, která přinesla pohár se studenou vodou. Horko v místnosti bylo nesnesitelné a Aj jedním douškem pohár vyprázdnil.

„Tlač, tlač, tlač!“ křičela Pesešet klečící před Kijinými stehny.

Královská manželka měla vlasy spleené potem. Vytřeštila oči, zvedla se na loktech a z posledních sil zanaříkala. Tvář měla strhanou námahou, zkrivil ji zoufalý výraz. Náhle se vyčerpaně zhroutila, a právě v okamžiku, kdy se mezi nohama objevil vršek hlavičky, vydala vzdech, který vypadal jako poslední.

Ajovi se zatajil dech.

„Tlač!“ zakřičela znovu Pesešet. Pak uchopila dítě za hlavičku a jemnými, ale jistými pohyby ho táhla ven. V jejích prstech se objevila kadeř tmavých vlasů. Stále táhla, ale s Kijinou pomocí už počítat nemohla, protože ta se sotva dokázala párkrát zachvět.

„Tlač!“ opakovala zbytečně porodní bába. Teď měla vlasy spleené potem i ona. Náhle dosedla na zem a v rukou držela novorozeně. Za pomoci dalších žen vstala a položila dítě do Kijina klína. Kija přivřela oči, natáhla ruku a položila ji na hlavičku. Pak jí ruka znaveně klesla na lůžko.

„Je to chlapec!“ zvolala Pesešet a otočila se k Achnatonovi.

O Aje se pokoušely mdloby. Koutkem oka spatřil bledou a nehybnou faraonovu tvář. Zdálo se, že Achnaton není schopen tu zprávu jakkoliv ocenit. Kija se pohnula. Oči neotevřela, jen sotva pohnula paží. Pesešet uchopila její ruku a znovu ji položila na princovu hlavičku.

„Jak se jmenuje?“ zeptala se a nemluvně začalo křičet.

„Jmenuje se Tutanchaton,“ šeptla Kija a vrhla pohled na faraona. „Živý obraz Atona.“

„Tutanchaton,“ opakovaly služebné.

„Tutanchaton,“ pronesla Nefertiti – chladně a nevyzpytatelně.

Achnaton tiše přikývl, otočil se a vzdal díky svému bohu.

Aj se zasmušil. Byl zklamaný, vysílený, zničený tím, co se přihodilo. Právě se zrodil nový život, božská dynastie měla pokračovatele a s ním zemřela Ajova naděje, že usedne na trůn.

Jedna z porodních bab začala stříhat pupeční šňůru, ostatní omývaly dítě a omotávaly ho voňavými lněnými látkami. Pesešet vzala Tutanchatona do náručí, něžně ho položila na polštář a masírovala ho, nejdřív oleji a potom vonnými mastmi. Již omytý a navoněný princ křičel a plakal. Pesešet ho znovu vzala do náručí a vykročila k faraonovi. Když k němu došla, chlapečka mu podala. Po krátkém zaváhání si ho Achnaton vzal, zvedl ho a ukázal ho Atonovi, zářícímu na obzoru.

Místností se rozezněly radostné výkřiky. Aj se kousal do rtů a snažil se potlačit zklamání. Achnaton hleděl na novorozeného syna, ale náhle se výraz jeho obličeje změnil. Rysy mu ztvrdly.

I Aj pohlédl na dítě. Levou nohu mělo znetvořenou, se scvrklými prstíky pokrytými černými chloupky.

„To je prokletí!“ zašeptal ženský hlas. „Tohle dítě nemůže být živým obrazem boha!“

„Mlč, nešťastnice!“ zahřímal Aj a uvědomil si, že promluvila služebná, která vzývala bohyni Hathor.

Achnaton předal syna Pesešet. Vydal se mlčky ke dveřím, aniž by se na novorozence a jeho matku, která plna obav ztěžka dýchala, podíval.

Aj vstal, nohy se pod ním třáslly; přistoupil k oknu, aby se pořádně nadechl. To, že Achnaton dítě odmítl, mu znovu usnadnilo cestu k vládnutí. Vzhledem k faraonovým zdravotním obtížím musí jen počkat na jeho smrt. Potom se stane králem on, díky pomoci Ptahmose, Amonova velekněze, který spolu s mocnými thébskými kněžími Aje podpoří, a on usedne na trůn. Usmál se. Opustí prokleté sídlo Achetaton, které faraon vystavěl uprostřed pouště jako poctu své

posedlosti, bohu Atonovi. Hlavním městem se opět stanou Théby jako dříve,

Nadechl se vzduchu rozpáleného sluncem a zvedl hlavu, aby svou radost ukázal bohům. Odkudsi zazněl sokolí křik, ze zahrady se vzneslo hejno sokolů a zakroužilo oblohou. A náhle, zničehonic, se z nedaleké pouště přihnala písečná bouře.

Aj přivřel oči a přitiskl na ně dlaně, aby se ochránil před vzdušným vírem, který ho nejdříve pohltí, a pak jako vedený zlým duchem vlétl do komnaty.

Vír se houpavě vznášel ve vzduchu před Nefertiti, Pesešet, před služebnými a porodními bábami, aniž by odvál papyrus, nadzvedl lem tuniky či lehoučké lněné kusy látky v nohách Kijina lůžka. Zatímco zlatavý písek tančil ve vzduchu za doprovodu přidušeného zvuku větru, Aj zbledl strachy. Náhle vzdušný vír zeslábl a zmizel venku, kde se přidal k poryvům větru, které čeřily Nil, a vmísil se do písečného oblaku, jež stoupal až nad palác, točil se kolem dokola, až zakryl sluneční kotouč, samotného velkého Atona.

Místnost se zahalila do temného stínu a rozhostilo se ticho.

Kija sebou najednou trhla, prohnula se v zádech a vydechla naposledy. V tom okamžiku novorozený Tutanchaton zoufale zakvílel, jako by nad matčinou smrtí nařikal.

První část

Prokletý chlapec

1

*Achetaton, 1361 př.n.l., Osmnáctá dynastie
Po osmi letech*

Poblíž posledních domů na západním konci města seděl v temném koutě na bobku muž. Tutanchaton ho chvíli upřeně pozoroval, potom se přidal k houfu ostatních dětí. Muž k nim natáhl ruce. Měl na sobě jen pár hadrů, které visely z kostnatých ramen a nedokázaly zakrýt hubený hrudník. Byl bosý, vlasy měl zacuchané jako roští, holé nohy mu pokrýval prach a krvácely. Když vrávoravě vstal, hned k němu přiběhla stráž. Muž se ji máváním rukou snažil odehnat, něco zamumlal a upadl, až se zvedl oblak prachu.

Děti se polekaně rozkřičely a Nefertiti se k nim rychlým krokem vrátila.

„Co se děje?“ otázala se strážného.

„Nic, moje královno,“ odpověděl. Použil královské oslovení, i když Achnaton zemřel už dávno a na trůn usedl faraon Smenchkare, Achnatonův nevlastní bratr. „Ten muž chtěl jít k dětem, ale podařilo se mi ho zadržet.“

Nefertiti pohlédla na žebráka ležícího v prachu.

„Je mrtvý?“ zeptala se.

Muž zanaříkal, jako by chtěl na otázku odpovědět. Jeden z chlapců vykřikl strachy. Tutanchaton zůstal nehnute a tiše stát, ačkoliv by se raději chytil Nefertitiny tuniky, zabodil obličej do její vůně a tak by se schoval před mužem na zemi, jehož záda byla zbrázděna ranami a zaschlou krví. Ale nemohl to udělat. Ostatní děti by si všimly, že se muže štítí a že hledá útočiště v záhybech královniných šatů. Hlavně Ptameth, syn poručníka Hóra, jenž nepromarnil jedinou příležitost, aby neupozornil na Tutanchatonovu křehkou tělesnou schránku a na pomalou chůzi kvůli noze stížené prokletím, která mohla každou chvíli způsobit, že klopýtne a skončí na zemi jako ten žebrák.

Tutanchaton neměl Ptametha rád. Potřeštěně se chechtal jako pavíán, kterého s sebou pořád vodil jeho otec. Všichni se Tutanchatonovi posmívali, kromě Ratokera, syna písaře žijícího v Severním paláci. Byl málomluvný a nikdy se nepřidal k ostatním. Možná k Tutanchatonovi, který byl přece jen faraonovým synem, choval určitý druh respektu.

Záda muže ležícího nznak na zemi se roztřásla, jak kašlal a plival hleny. Někdo zakřičel. Tutanchatonův zrak padl okamžitě na Ptametha, aby se přesvědčil, jestli to byl on, ale Ptameth mlčky, s podivným leskem v očích, zíral na jizvy vystupující z mužovy kůže, jako by mu učarovaly.

„Vraťme se,“ přikázala Nefertiti a zařadila se do čela skupiny. Znovu se vydali na cestu, obklopení strážemi.

Ptameth kráčel za Tutanchatonem a něco pošeptal chlapci vedle sebe. Ten propukl v hurónský smích. Tutanchaton po nich několikrát šlehl pohledem a vzdálil se od nich. Prošli kolem obrovských opuštěných sýpek a dorazili k průčelí paláce. Jeden ze strážců si pospíšil a rozkázal, aby otevřeli bránu.

Vstup byl vlastně pokračováním příjezdové cesty – rozšiřoval se do prostorného nádvoří, aby do paláce mohla proniknout moc boha Atona. K Atonovu uctívání zde byla i sluneční kaple a nejrůznější oltáře, ale zdálo se, že jeho kult, nastolený

Tutanchatonovým otcem, už nebude schopen obstát proti ostatním zavrženým bohům. Jejich zloba byla totiž všem na očích: Poslední záplavy na Nilu způsobily mizernou úrodu a sklizeň, a bohyně Sachmet už zřejmě nechtěla bdít nad zdravím obyvatel Achetatonu ponechaných napospas epidemii, jež celé měsíce pustošila město.

Nefertiti rychlým krokem přešla po nádvoří a Tutanchaton s ostatními dětmi ji následoval. Prošli vchodem, těsně minuli rozlehlou vodní nádrž, a co nejkratší cestou se ubírali ke svým pokojům v rohu paláce. Jakmile se objevili na druhém nádvoří, přiskočila k nim služebná s mísou chladné vody. Nefertiti v ní smočila lněné roušky a osvěžila se jimi. V jedněch dveřích se objevil poručník Hór, na vodítku vedl paviána. Zatlaskal a vyzval děti, aby ho následovaly ke každodenní výuce.

Pár se jich seřadilo, zbytek postával kolem Ptametha, který se chystal cosi vyprávět. Tutanchamon zůstal u Nefertiti. I při ochlazování vodou z ní vyzařoval půvab a elegance, jako by se ocitla na jedné z hostin, jež Tutanchaton potajmu pozoroval zpoza závěsů a sledoval, jak se Nefertiti s přirozeným šarmem pohybuje mezi dvorními hodnostáři a cizími panovníky.

„No tak!“ zvolal Hór. „Všichni dovnitř!“

Tutanchaton se nepohnul a stále se kochal královními štíhlými zápěstími, zdobenými zlatými náramky; její ladná gesta připomínala ptáky v letu.

„Na co čekáš?“ zeptala se Nefertiti a obdařila ho úsměvem. „Běž s ostatními.“

Tutanchaton zavrtěl hlavou.

Nefertiti na něj zvědavě pohlédla. „A proč?“

„Oni nechtějí, abych s nimi byl,“ vysvětlil Tutanchaton.

„Oni? A ty? Co bys chtěl ty?“

„Chtěl bych být od nich daleko.“ Tutanchaton neupřesnil, že si ve skutečnosti přeje být co nejdál od Ptametha.

„Zdá se mi, že všichni chcete to samé,“ pokračovala Nefertiti. „Je tak složité se domluvit?“

Tutanchaton se ušklíbl. Možná se mu ten den podaří, že se nestane terčem Ptamethových šprýmů, poznámek a jeho ječivého smíchu. I když – těžko.

„Copak ti provádějí?“ zeptala se Nefertiti, jako by mu četla myšlenky.

„Říkají, že se podobám Besovi, tomu bohu s křivýma nohama.“

„Bes je chytrý,“ připomněla Nefertiti. „A oni jsou hlupáci, vždyť Bes využívá svého vzhledu, aby zahnal nebezpečí, protože i samo nebezpečí z něho má strach.“

„Já nechci nikomu nahánět strach,“ povzdechl Tutanchaton.

Než mohla Nefertiti něco dodat, dolehl k nim zvuk rychlé chůze. Na nádvoří se objevila služebná a mířila přímo k nim. Tutanchaton ji pozoroval, jak spěšně přichází, a napadlo ho, kolik jí je asi let. Představoval si, že kdyby byl ženou, mohl by vstoupit ke dvoru a zbavit se ostatních dětí. Hlavně by mohl být stále s Nefertiti, a ona by se o něj starala jako matka, kterou nikdy nepoznal.

Služebná se uklonila a s vytřeštěnými očima spustila:

„Moje královno, s vaší dcerou Tašerit je zle, její stav se zhoršil.“

Věta zůstala viset ve vzduchu rozpáleném sluncem.

„Co říká lékař?“ zajíkla se Nefertiti.

„Že Tašerit onemocněla jako ostatní.“

Nádvořím se rozlil šepot, jako když Nil opustí koryto a přinese hojnost nebo smrt podle toho, jak se bohové právě rozmyslí. Nemoc pronikla skrz silné zdi Severního paláce, jako by ji přinesl ničivý dech Rešefa, boha, který měl moc rozpoutat epidemie a zhoubné nákazy.

Tutanchaton chtěl Nefertiti obejmout, aby ji utěšil, ale ona beze slov rychle vyrazila pryč. Vydal se za ní, ale po chvíli musel zpomalit, protože jí nestačil a bál se, že před všemi upadne.

„Tutanchatone, kam jdeš?“ zavolal na něj Hór. „No tak, čeká nás výuka psaní.“

Poručník přistoupil ke dveřím a rozrazil je. „Všichni do řady!“ rozkázal, mávl rukama a pak zapískal.

Hórův hlas přivolał pozornost šimpanze; opice seskočila z palmy a přiběhla k němu. Tutanchaton toho využil, aby zmizel na konci řady, ale Ptameth si ho všiml a ušklíbl se. S obvyklým pohrdavým výrazem vykročil k němu, klopýtal a táhl za sebou levou nohu, aby ho napodobil, k tomu vydával naříkavé zvuky jako žebrák, kterého potkali cestou. Tutanchaton se mu pokusil vyhnout, ale Ptameth mu nastavil nohu a on se jí nedokázal vyhnout. Zakopl, ztratil rovnováhu a za pokřiku ostatních spadl na zem přímo na tvář.

„Co se děje?“ zahřímal Hór v čele skupiny.

Tutanchaton hleděl na záplavu sandálů, jako by skončil v bahně v rákosí, a nedařilo se mu vstát.

„Tutanchabes,“ posmíval se Ptameth. Zkomolil jeho jméno, aby z něj udělal živý obraz zakrslého a odpudivého boha Bese.

„Tutanchabes, Tutanchabes, Tutanchabes!“ sborově opakovali ostatní.

Najednou se z moře sandálů vynořila ruka a Tutanchaton ji sledoval, až spatřil Ratokerův obličej. Písařův syn k němu natáhl paži, aby mu pomohl na nohy.

„Odstupte!“ zahřímal Hór. „Tutanchatone! Věděl jsem, že za to můžeš ty. Vždycky za to můžeš ty! Vstaň a už nás nezdržuj,“ přikázal.

Tutanchaton chytil Ratokera za nabídnutou ruku a vstal. Cloumal s ním vztek.

„Jsi v pořádku?“ zeptal se písařův syn.

Tutanchaton se oprášil. „Ano, díky,“ zamumlal.

„Ptameth je hlupák.“

Tutanchaton přikývl, ale pak se od něj vzdálil, protože jen stěží mohl chodit kvůli bolesti nohy. Chtěl být daleko od všech. Nikdo neměl vidět, jak trpí, ani Ratoker, i když si z něj nikdy neutahoval.

„No tak, jdeme,“ zavelel Hór.

Skupina dětí se znovu dala do pohybu a nepřestávala se chichotat, s výjimkou dvou děvčat, která zůstala stát na místě. Neferneferure a Setpenre se držely za ruce a zíraly na něj. Tutanchaton si změřil pohledem nevlastní sestry, dcery Nefertiti a Achnatona, a hledal Anchesennamon. Nejstarší ze třech sester se mu líbila, protože se podobala matce nejen tváří a úsměvem, ale především svojí laskavostí a způsobem chování.

„Jestli Tašerit zemře, budeš za to moci ty,“ řekla mu Setpenre, než se vydala za sestrou. Z těch slov tuhla krev v žilách.

Když Tutanchaton slyšel, z čeho ho nevlastní sestra obviňuje, zůstal stát jako opařený. Zapomněl na bolest nohy a s kulháním utekl přes zaprášené nádvoří. Dorazil do paláce a vběhl do chodby. Několik sloužících ho upřeným zrakem sledovalo a vzrušeně si mezi sebou povídali. I když neslyšel, o čem se baví, dovedl si to představit – o jeho prokletí, které ho pronásleduje už od narození.

Tutanchaton vzdychl. Co ho asi čeká za život, když jím všichni pohrdají? Jeho postižení nezajímalo jenom Nefertiti.

Najednou se přede dveřmi objevil Hórův pavián a za ním poručník, a celý uříčený se rozhlížel kolem. Tutanchaton se schoval za jedním ze sloupů. Hór se přemítavě škrábal na bradě, pavián skákal kolem něj a pronikavě skřehotal.

Chlapce nespátřili, a Tutanchaton potají zmizel na konci chodby. Došel k Achnatonovým, už dávno neobývaným, komnatám, a zabočil k Nefertitiným pokojům. Tam ho Hór hledat nebude. Prošel trůnním sálem a vynořil se u místností obývaných královnou. Nakoukl dovnitř a ujistil se, že tam nikdo není. Vstoupil a pokračoval až k truhlám na konci prvního pokoje. Rukou pohladil zlatou ozdobu, která se vinula podél kraje největší truhly, a pak ji otevřel. Zabočil hlavu do královniných oděvů a chtěl se uklidnit její vůní, když náhle zazněly hlasy.

Tutanchaton sebou trhl, rozhlédl se a očima hledal skryš. Nakonec odhrnul šaty, vlezl do truhly a zavřel za sebou víko. Hlasy se vzdálily a za chvíli ho horko v truhle začalo dusit. Už už chtěl vylézt ven, když hlasy zesílily, jako by někdo vešel do komnaty. Byly to ženy, možná královniny služebné.

„Od té doby, co je v paláci ta malá příšera, tak se dějí samá neštěstí. Měli by se ho zbavit,“ řekla jedna.

„Ano, měli by to udělat, než všechny zabije jako Tašerit.“

„Tašerit ještě nezemřela,“ dodal třetí hlas.

„Brzy zemře, jestli...“

„Ticho!“ zahřímádal další ženský hlas, který Tutanchaton okamžitě poznal. „Jestli nechcete, abych vás dala zbičovat, okamžitě mlčte,“ pokračovala Nefertiti. „Tutanchaton za nic z toho nemůže!“

Tutanchaton si v temnotě truhly přitiskl kolena k hrudi. Nefertiti opravdu věří, že on nemá nic společného s epidemií a se záplavami na Nilu. Neříká to jenom proto, aby ho uklidnila, ale zastává se ho, i když on u toho není.

„No tak, odejděte!“ rozkázala Nefertiti.

Místnost ztichla. Slyšel jen Nefertitinu chůzi, možná zrychlenou strachem o nemocnou dceru. Po chvíli už se neozývalo nic. Ještě chvíli počkal, pak nadzvedl víko a vykoukl ven. Nefertiti byla sama. Seděla na sedačce, prohlížela se v malém bronzovém zrcadle a upravovala si líčidlo pod očima.

Tutanchaton se dlouze nadechl, otevřel truhlu a nechal víko spadnout dozadu.

Nefertiti sebou trhla a rychle se otočila. „Tutanchatone!“ vykřikla překvapeně. „Co tu děláš? Proč nejsi s ostatními?“

„Nastavili mi nohu,“ řekl a přitom stál v truhle. „A potom se mi smáli. Tak jsem utekl.“

Nefertiti na něj hleděla se zvláštním výrazem v očích. „Slyšel jsi, co říkaly moje služebné?“

Tutanchaton přikývl. „Všichni se mě bojí.“

„Jsou to hloupé nány,“ vyhrkla Nefertiti. Chtěla ještě něco dodat, ale v tu chvíli se rozletěly dveře a na prahu se objevil vezír Aj.

„Moje paní,“ řekl. Pak se na chvíli překvapeně zarazil, když spatřil, jak Tutanchaton stojí v truhle.

„Ano? Mluv!“ vyzvala ho Nefertiti.

„Faraon Smenchkare právě zemřel,“ odpověděl Aj a nespustil z Tutanchatona oči, jako by ho chtěl probodnout kopím.

Otočila se k němu i Nefertiti a jemu to najednou došlo. V nitru se mu mísil strach a naděje jako rozvodněný Nil. Poručník Hór je učil, že když zemře faraon, musí po něm nastoupit dědic stejné krve, přesně podle řádu stanoveného a střeženého bohyní Maat. A on je nejbližší přímý potomek posledních dvou faraonů.

Možná na něj přišla řada, ale... Copak on může být nástupcem? Jak by mohl mrzák, dítě prokleté bohy, vést egyptský lid? Byl si jistý tím, že toho není schopen.

Vnímal, jak v něm narůstá strach, a přál si zavřít se znovu do truhly. Ale zdálo se mu, že z očí vezíra Aje a královny Nefertiti vyčetl, že se už nemůže schovat a že nastal čas, aby pochopil, jak se vyrovnat se svojí budoucností.

2

Achetaton, 1361 př.n.l., Osmnáctá dynastie

Tutanchaton vylezl z truhly a cítil, jak se mu podlamují nohy. Nefertiti hleděla na vezíra tak, jako by ho chtěla uhranout pohledem.

„Je třeba okamžitě uklidnit vztah mezi Oběma zeměmi,“ řekl Aj a uhnul královnině zraku. „Na trůn musí nastoupit člověk schopný nastolit a zachovat božský řád. Faraon, který si dokáže znovu získat důvěru Théb.“